

Obrazložitev členov

Pravilnika o vzpostavitvi, vzdrževanju in upravljanju Registra dejanskih lastnikov

K 1. členu

Člen določa vsebino, ki jo ureja pravilnik, in sicer način vpisa podatkov v register, način nadzora dejanskega lastnika nad poslovnim subjektom in način posredovanja podatkov v svetovni splet. Pravna podlaga za izdajo pravilnika sta peti odstavek 173. člena in osmi odstavek 45. člena Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma – ZPPDFT -1 (Uradni list RS, št. 68/16).

K 2. členu

Vsebina tega člena natančno določa pomen pojmov, ki se pojavljajo v pravilniku. Nekateri od teh pojmov so opredeljeni že v ZPPDFT-1, člen pa dodatno navaja in opredeljuje nove pojme, ki se pojavljajo samo v pravilniku, kot so sistem e-pooblastil in e-prijava.

K 3. členu

V skladu z določbami 176. člena ZPPDFT-1, da poslovni subjekti v enem letu od uveljavitve zakona ugotovijo podatke o svojih dejanskih lastnikih in v 14 mesecih od uveljavitve zakona podatke o dejanskih lastnikih vpišejo v register dejanskih lastnikov, je v tem členu določen rok vzpostavitve registra, s katerim bo poslovnim subjektom omogočen vnos podatkov v register in rok, ko bo register dejansko dostopen javnosti. Člen določa tudi, da se register vodi v elektronski obliki.

K 4. členu

Na podlagi določb četrtega do šestega odstavka 45. člena ZPPDFT-1 so v prvem odstavku tega člena navedeni vsi registri, s katerimi se register povezuje zaradi zagotavljanja pravilnosti vpisanih podatkov. V drugem odstavku je opisan način povezovanja podatkov z uporabo ustreznega enoličnega identifikatorja poslovnih subjektov in dejanskih lastnikov.

K 5. členu

Prvi odstavek določa tehnične pogoje in način vložitve e-prijave za vpis podatkov v register.

V drugem odstavku je določeno, da se prijava v register lahko odda le s kvalificiranim digitalnim potrdilom vlagatelja in urejenim pooblastilom v sistemu e-pooblastil v AJPES, kar je potrebno zaradi identifikacije vlagatelja prijave, saj se s prijavo dostopa do osebnih podatkov in posreduje osebne podatke dejanskih lastnikov.

Tretji odstavek določa, katere skupine podatkov vsebuje e-prijava.

V četrtem odstavku je določen način obveščanja vlagatelja o uspešni oddaji e-prijave za vpis v register.

K 6. členu

Člen določa, da podatke v e-prijavo za vpis v register vpiše zastopnik poslovnega subjekta, ali pa ta za ta namen pooblasti drugo osebo prek sistema e-pooblastil.

V drugem odstavku tega člena je podrobneje pojasnjen način vpisa podatkov o dejanskem lastniku glede na njegov status (a. oseba vpisana v centralni register prebivalstva, b. oseba, ki je vpisana samo v davčni register, c. oseba, ki ni vpisana v centralni register prebivalstva, niti v davčni register).

Tretji odstavek tega člena navaja podatke, ki jih je, ne glede na povezave z drugimi registri, v register zmeraj treba vpisati ročno.

K 7. členu

Člen določa vpis načina nadzora dejanskega lastnika nad gospodarskim subjektom. Pri vsakem dejanskem lastniku se določi in vpiše le eden, prevladujoč način nadzora nad posameznim gospodarskim subjektom.

V drugem odstavku člen opredeljuje načine nadzora na podlagi »poslovnega deleža«, »lastništva delnic« ter »glasovalnih in/ali drugih pravic«. Pri navedenih načinih nadzora se v register vpiše še velikost poslovnega deleža, lastništva delnic ali deleža glasovalnih in/ali drugih pravic, in sicer z opredelitvijo velikostnega razreda (25 % do 50 %, nad 50 % do 75 % ali 75 % in več).

Tretji odstavek določa način vpisa nadzora na podlagi »obvladujočega položaja pri upravljanju sredstev poslovnega subjekta«, kadar se nadzor opravlja na podlagi izbire pogojev za potrebe priprave konsolidiranega letnega poročila v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe.

V četrtem odstavku so navedene okoliščine, v katerih se pri vpisu načina nadzora lahko izbere možnost »drug način nadzora«, peti odstavek pa določa pogoje, pod katerimi se kot način nadzora vpiše »poslovodstvo«.

K 8. členu

V tem členu so določene možnosti vpisa načinov nadzora dejanskih lastnikov nad poslovnimi subjekti, ki jih navaja 36. člen ZPPDFT-1. Dejanski lastniki poslovnih subjektov, ki nimajo poslovnih deležev, razen dejanski lastniki ustanov, so v skladu z zakonom vedno osebe, ki zastopajo tak subjekt, zato se pri vpisu načina nadzora dejanskega lastnika nad takšnim poslovnim subjektom vedno določi oblika »zastopnik«.

Glede na to, da za ustanove zakon določa izjemo in se kot dejanski lastnik ustanove šteje vsaka fizična oseba, ki je ustanovitelj, skrbnik ali zastopnik ustanove, je pri vpisu dejanskega lastnika ustanove potrebno določiti najustreznejšo izmed naslednjih možnosti: »ustanovitelj ustanove«, »skrbnik ustanove« ali »zastopnik ustanove«.

K 9. členu

Člen določa vpis načinov nadzora dejanskih lastnikov nad poslovnimi subjekti, ki jih navaja 37. člen ZPPDFT-1. Način nadzora dejanskih lastnikov nad temi subjekti se opredeli z izborom najustreznejše izmed naslednjih možnosti: »ustanovitelj«, »skrbnik premoženja«,

»prejemnik koristi od premoženja«, »zaščitnik«, »kategorija oseb« in »druga fizična oseba«, pri čemer se v primeru izbora »kategorije oseb«, v register vpišejo še podrobnejši podatki v zvezi s tem.

K 10. členu

Prvi odstavek tega člena določa način dostopa do javnih podatkov v registru.

V drugem členu so navedeni kriteriji, po katerih je omogočeno iskanje podatkov v registru.

Tretji odstavek določa, da so vsi podatki v registru, razen podatkov o datumu rojstva, davčni številki in državljanstvu dejanskih lastnikov, javni.

Četrti odstavek določa možnost vpogleda v vse pretekle vpise in spremembe podatkov določenega poslovnega subjekta v registru.

K 11. členu

Člen določa pogoje in način dostopa do vseh podatkov o dejanskih lastnikih za pooblaščen uporabnike, kot jih opredeljuje ZPPDFT-1 (zavezance iz 4. člena ZPPDFT-1, organe odkrivanja in pregona kaznivih dejanj, sodišča in nadzorne organe iz 139. člena ZPPDFT-1 ter državne organe, kadar odločajo o pravicah subjektov, ki imajo finančne posledice za državni proračun).

V drugem do četrtem odstavku tega člena je določeno, da morajo pooblaščen uporabniki (upravičenci) za dostop do vseh podatkov o dejanskih lastnikih predložiti AJPES posebno zahtevo, ki jo vloži zastopnik upravičenca. Določena je vsebina zahteve ter obveznost, da upravičenec hkrati z vložitvijo zahteve potrdi svojo seznanitev z določbami s področja varovanja osebnih podatkov in odgovornostjo v primeru kršitve zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Določeno je tudi, da AJPES v primeru pozitivne rešitve zahteve upravičenca vpiše v seznam upravičencev do vseh podatkov v registru.

Šesti odstavek tega člena določa kombinacije osebnih podatkov, s katerimi lahko pooblaščen uporabnik dostopa do vseh podatkov v registru na način, ki omogoča ugotovitev, v katerih poslovnih subjektih se določena fizična oseba pojavlja kot dejanski lastnik.

V sedmem odstavku je v skladu z določbo petega odstavka 46. člena ZPPDFT-1 navedeno, da je za zavezance iz 4. člena ZPPDFT-1 dostop do vseh podatkov registra omogočen le v skladu s tarifo AJPES, ki določa nadomestilo za posredovanje teh podatkov. Tarifo bo določil AJPES v soglasju z ministrom, pristojnim za finance. Organom odkrivanja in pregona kaznivih dejanj, sodiščem in nadzornim organom iz 139. člena ZPPDFT-1 ter državnim organom, kadar odločajo o pravicah subjektov, ki imajo finančne posledice za državni proračun, se dostop do vseh podatkov o dejanskih lastnikih omogoči brezplačno.

K 12. členu

Člen določa, da pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS.